

Den portabla ringprylen

Ett examensarbete om mobilbeteende i sociala situationer

Sandra Frykberg
Therese Svanborg
2014

Filosofie kandidatexamen
Medie- och kommunikationsvetenskap

Luleå tekniska universitet
Institutionen för konst, kommunikation och lärande

”Den portabla ringprylen”

Ett examensarbete om mobilbeteende i sociala situationer

Sandra Frykberg och Therese Svanborg

Radioproduktion i Nya Medier

Examensarbete MKV Kandidat (V0012F)

Luleå tekniska universitet – Institutionen för konst, kommunikation och lärande

Handledare – Inger Lindstedt

Abstract

Today, the majority of the Swedish population owns a smartphone. A smartphone is a product between a phone and a computer that allows you to constantly be connected to the world. This means that it is hard for smartphone users to miss what is going on. They are always informed by social media what is happening worldwide and expect that everybody is always available.

In this essay, we investigate the behavior of smartphone in social situations. We have chosen students between the ages of 20-30 to base the research on. After our investigation, observations of smartphone users, and focus groups of the target audience, we were able to identify how these people relate to their smartphones. The pattern we have observed, based on the methods we have performed, is that it is socially acceptable to use a smartphone in a community even if it will be distracting to others. Many of the students in the study also admitted that they felt addicted to their smartphones.

Keywords: Smartphone, smart, phone, cellphone, observation, focus group.

Pages: 44

Author: Therese Svanborg and Sandra Frykberg

Tutor: Inger Lindstedt

Sammanfattning

Idag äger den större delen av befolkningen i Sverige en smartphone, som är en blandning av telefoner och datorer. Med en smartphone är det enkelt att vara ständigt uppkopplad och på så sätt hålla kontakt med människor. Det tenderar i att vi lever i ett samhälle där någonting sällan går miste.

I den här undersökningen har vi med hjälp av fokusgrupper och observationer tagit del av hur studenters mobilbeteende ser ut. Det insamlade materialet har därefter analyserats för att kunna kartlägga resultatet och på så sätt få ett svar i frågan om hur dagens mobilbeteende bland studenter ser ut.

Tre fokusgrupper och tio timmars observation har genomförts. Observationerna skedde under lunchtid när studenter som kände varandra sedan tidigare satt och åt. Med hjälp av observationerna har frågor framtagits till fokusgrupperna för att kunna se ett mönster i beteendet och inställningen till de smarta telefonerna.

Utifrån vår undersökning gick det att dra slutsatser att mobiltelefonerna påverkar det vardagliga livet. De är socialt accepterade trots att folk är kritiska till hur mobiltelefonerna hanteras. Att vara utan mobiltelefonen såg vissa som jobbigt men trots det var det många som ställde sig positivt till en så kallad skärmfri dag. Många av studenterna kunde dessutom erkänna att de kände sig beroende av sina mobiltelefoner.

Uppsatsens nyckelord: smartphone, smart, telefon, mobil, mobiltelefon, observation, fokusgrupp.

Sidantal: 44

Antal bilagor: 1

Författare: Therese Svanborg och Sandra Frykberg

Handledare: Inger Lindstedt

Innehållsförteckning

Abstract	2
Sammanfattning	3
Inledning	5
Syfte och frågeställning	6
Bakgrund.....	7
Sociala medier	8
Konvergenskulturen.....	9
Multitasking.....	9
Teori och tidigare forskning.....	10
Metod.....	17
Observation.....	17
Fokusgrupp.....	19
Urval.....	19
Tillvägagångssätt	22
Resultat	24
Analys	32
Slutdiskussion	37
Slutsats	38
Referenslista.....	40
Elektroniska källor	41
Bilagor	43
Frågor till fokusgrupper	43

Inledning

Den tredje april 1973 ringdes det första samtalet från en bärbar telefon men det var inte förrän på 90-talet mobiltelefonerna började slå igenom stort. År 2007 presenterades iPhone för första gången och idag är ägandet av en smartphone snarare en regel än ett undantag. Närmare bestämt så har 78 procent av svenskarna en smart telefon, enligt undersökningen Mobile Web Watch (2013). Att ständigt hålla på med telefonen som till exempel att vara inne på sociala medier, spela spel eller nähandla har blivit som en social norm och att konstant vara tillgänglig övergår till att vara en självklarhet.

Spekulationer kring hur pass sunt användandet av mobiltelefoner är har tagit stor plats i media den senaste tiden. I Svenska Dagbladet publicerade Hannes Delling (2013) en artikel om människor som har fastnat i ett beroende av mobiltelefoni. Beroendet går ut på att ständigt hålla på med telefonen. Det är själva tillgängligheten i sig som är det stora problemet i och med människans starka drivkraft när det gäller nyfikenhet och bekräftelse (Delling, 2013).

Vi blev nyfikna på att undersöka detta område då vi började analysera vårt eget mobilbeteende. Tankarna skenade iväg till vart mobilbeteendet kan leda. Nu när det tar så pass stor plats i våra liv, hur kommer det utvecklas och kan det i framtiden leda till ett beroende? Ett exempel på hur användandet av mobiler ter sig kommer att presenteras i denna forskning. Hur beter sig folk med sin mobil i sociala situationer och hur ser de på detta. Med hjälp av observationer och fokusgrupper har vi tagit en mer noggrann titt på hur mobilbeteende ser ut och den målgrupp vi har valt är studenter i åldrarna 20-30 år.

Syfte och frågeställning

Syftet med denna undersökning är att kartlägga dagens mobilbeteende i sociala situationer. Vi har valt att titta på studenter i åldrarna 20-30 år och se hur de förhåller sig till sina mobiltelefoner. Hur mycket, när och varför studenterna använder sig av sina mobiler och hur man ställer sig till detta. Kan man se några mönster eller några tecken på att mobilbeteendet skulle vara ett beroende?

Forskningsfrågor:

- Vad är mobiltelefonens huvudsakliga syfte och vad är det vanligast att personerna gör med den?
- Hur fungerar det att använda sig av mobiltelefonen i sociala situationer till exempel vid multitasking?
- På vilket sätt har mobiltelefonen tagit plats i sociala miljöer?
- Hur ofta är personerna uppkopplade på mobiltelefonen och är mobilbeteende något som kan leda till ett beroende?

Bakgrund

Teknologisk kommunikation i sociala sammanhang

Idag äger i princip alla svenskar en telefon och att ha en trådlös hemtelefon är ingen ovanlighet. Telefonen var det första telekommunikationsföremålet som privatpersoner fick tillhandahålla och grunden bakom telefonens historia handlar om ett tänkande att kunna skicka trådlös kommunikation mellan varandra (Tekniska Muséet, 2014). Den första tanken bakom den trådlösa idén var att använda sig av radiovågor redan på 1860-talet. Några år senare, närmare bestämt år 1876 så lämnade Alexander Graham Bell in en patentansökan på en uppfinning som kunde överföra mänskligt tal på elektrisk väg, alltså en telefon (Tekniska Muséet, 2014). Trots att telefonen var en så pass tidig uppfinning var det inte förrän på 1980-talet som den trådlösa telefonen började ta allt större plats i samhället (Muqdisi & Abd Al Karem, 2009). Under tidigt 1990-tal inleddes den digitaliserande perioden för mobiltelefonens historia. År 1995 kom den tredje generationens mobiltelefonisystem som används flitigt idag. 3G heter systemet som nu håller på att utvecklas till 4G.

År 1993 lanserades den första smarttelefonen IBM Simon (Mobilizera). Idag har närmare bestämt 78 procent av svenskarna en smart telefon, enligt undersökningen Mobile Web Watch (2013). En smartphone är med andra ord en smart mobiltelefon där applikationer har samlats på ett och samma ställe och konvergerat med varandra. I dagens mobiltelefon är det inte bara möjligt att ringa, det går också att skicka sms och även surfa på telefonen samt använda olika applikationer. Med dagens teknologi är det möjligt att vara ständigt uppdaterad och tillgänglig på flera sätt på samma gång.

En smartphone kan gå under flera olika namn, på svenska till exempel säger vi smart telefon. Det är en avancerad mobil som är mer än bara en telefon men det är inte riktigt heller en dator. Med den smarta telefonen är det möjligt att installera avancerade program och applikationer (Telia).

Sociala sammanhang är ett brett begrepp men enligt Dimbleby & Burton (1997) så är det den sociala dimensionen i en grupp som leder till sammanhållning och ömsesidigt beroende och i sin tur väcker frågor om rollrelationer och ledarskap. Människor bygger eller förstör broar mellan sig och byggstenarna till dessa är kommunikation. De olika relationerna byggs av bland annat ögonkontakt, hälsningar och liknande. Jostein Gripsrud (2011) förklarar i sin bok *Mediekultur och mediesamhälle* att massmedia är ett tecken på vårt behov av ett socialt liv och att den ger oss längtan att känna att vi tillhör en större grupp.

Sociala medier

Sociala medier är tjänster på internet som tillåter användarna att skapa innehåll och forma nätverk och på så sätt gemenskap. Sociala medier tillåter människor att kommunicera direkt med varandra genom till exempel text, bild och ljud. Det går att kommunicera med människor och skapa ny information tillsammans med övriga användare på samma plattform. Detta sammanhang kan komma att kallas för flockintelligens. Informationen som produceras skapas av användarna som deltar i de sociala medierna och därför kompletteras den hela tiden (Biblioteken.fi). Många sociala medier klassas som underhållning. Eftersom att de oftast existerar i underhållningssyfte krävs ingen kunskap för att dela sin information. Därför kan de vara informationskällor precis som underhållningssyfte. Sociala medier är ett samlingsnamn för medier på internet och därför är det inte just en specifik sak. Beroende på vilket forum du befinner dig på så går det att göra olika saker. Precis som att det går att hålla kontakten med människor så går det också att spela spel exempelvis (Biblioteken.fi). Några exempel på sociala medier som figurerar i den här forskningen är Facebook, Instagram och Snapchat.

Facebook är det största sociala mediet i Sverige med cirka fem miljoner användare varav fyra miljoner av dem använder Facebook minst en gång per dag (Arstad Djurberg). Facebook är ett forum där varje individ har en egen profil. Individen heter sitt egna namn och kan på så sätt lätt leta upp vänner som den vill lägga till för att kommunicera med. Det finns också möjlighet att exempelvis chatta via Facebooks iMessenger, som är en egen applikation i sig, titta på bilder på sina vänner, gå med i grupper och gilla olika sidor.

Med cirka 15 procent av svenskarna som användare är Instagram ett av de största sociala medierna. På Instagram går det att lägga upp bilder via telefonen. Det går att följa andra människor och på så sätt syns andras bilder på applikationen (Ryde).

Snapchat är en applikation på telefonen som gör det möjligt att skicka bilder till varandra som försvinner efter max tio sekunder.

Konvergenskulturen

I och med att telefonen har utvecklats till smartphone innebär det möjligheten att använda de sociala medierna i telefonen. Henry Jenkins (2012) som är författare till boken Konvergenskulturen menar att konvergens innebär flödet mellan medieplattformar, samarbetet mellan olika mediebranscher och rörligheten hos mediepubliken som söker överallt i jakten på upplevelser. Jenkins (2012) förklarar att konvergens uppstår i huvudet på enskilda individer och genom deras sociala interaktion. Det är mediekonsumenterna som själva väljer medieintaget på sina olika plattformar. De sociala medierna går enkelt att ladda ner som applikationer till telefonen. Med hjälp av applikationerna som i folkmun förkortas som appar blir det möjligt att vara mobil och ständigt tillgänglig med de sociala medierna. När man talar om konvergens inom medieföretagen så menas det att äldre medieformat kommer att sugas upp av den nya tekniken. Telefonen och datorn har konvergerat med varandra och bildat en smartphone.

Multitasking

Att multitaska är ett uttryck för att göra flera saker samtidigt. I den här uppsatsen används ordet multitasking främst för att utsättas av flera digitala plattformar på samma gång eller att använda mobiltelefonen när man utför någon annan aktivitet. Att vara bra på multitasking innebär förmågan att kunna göra flera saker samtidigt.

Teori och tidigare forskning

Användning av smartphones i sociala situationer är ett relativt nytt fenomen bland annat eftersom att smartphones inte slog igenom förrän under senare 2000-tal. En person som nyligen forskat om detta är Nanna Gillberg som är forskare vid Handelshögskolan i Stockholm. I sin bok Uppmärksamhetssamhället (2014) beskriver hon uppmärksamhetssamhällets etablering i kulturella, sociala och ekonomiska sammanhang. Hon tar upp frågan om det idag är viktigare att dokumentera och distribuera det vi är med om än att uppleva det som pågår. I boken reder Gillberg (2014) ut vad det så kallade uppmärksamhetssamhället egentligen är byggt på och tar upp komponenter som kändiskultur, medialisering och offentlighetsprincipen. Med offentlighetsprincipen som enligt Gillberg (2014) utgör en av uppmärksamhetssamhällets grundsatser menar hon att medierad interaktion i sociala sammanhang prioriteras framför direkt interaktion. Det är viktigare att förmedla det man gör för hela världen via medier än att uppleva det som pågår, skriver Gillberg (2014). Offentlighetsprincipen i Uppmärksamhetssamhället (Gillberg, 2014) som handlar om handlingsoffentlighet, yttrandefrihet och meddelarfrihet innebär att personer inte får ett värde förrän de offentliggörs och att offentlighet är ett högt värderat tillstånd.

Gillberg (2014) menar att en av orsakerna till uppmärksamhetssamhället är den ständiga tillgången till sociala medier via mobiltelefonen. Genom mobiltelefonen gör det privata entré i det offentliga och enligt Gillberg (2014) förväntas det att man ständigt ska vara tillgänglig både socialt och emotionellt. Hon menar att mobiltelefonen har påverkat människors sociala interaktioner genom att bli en högst delaktig aktör i dessa.

Social interaktion beskrivs av Dimbleby och Burton (1997) som vardagliga möten som sker med andra människor. Det består till att börja med av händelser mellan två eller flera personer som möts ansikte mot ansikte. Efter det startar vårt fysiska beteende. Det är då vi framställer ljud och ger visuella tecken till varandra för att skapa meningar till andra människor och på så sätt förstår varandra. Det tredje tecknet är när vi ger tecken som både kan vara avsiktliga eller omedvetna. Sociala situationer är något vi konstant stöter på i vårt samhälle. Utan sociala regler skulle samhället som vi befinner oss i inte se likadant ut. Mobiltelefoni är ett relativt nytt påfund och hur de sociala reglerna fungerar kring råder det blandade meningar om.

Behovet av att veta hur vi ska förhålla oss till olika situationer finns alltid i våra bakhuvuden. Att lösa problem vi ställs inför och att ta oss fram och anpassa oss fysiskt och intellektuellt är även det något vi undermedvetet gör. Det är bland annat därför de olika representationerna skapas.

Serge Moscovicis teori, sociala representationer utgår från början från Émile Durkheims teori om socialpsykologisk idéinriktning. Durkheims teori handlar om människors kollektiva tänkande hur personer uppfattar sitt förhållande till sociala fenomen. Moscovici förnyade Durkheims analys och betonade representationernas specifika karaktär i dagens samhällen. Moscovici betraktade de sociala relationerna i samhället. Teorin handlar i korthet om hur olika subjekt sinsemellan bildar en kollektiv föreställning om verkligheten runtomkring dem. På så sätt får de en orientering i den sociala närvaron som i sin tur tar uttryck i de symboliska och ikoniska uttrycksformerna. Vetenskapligt studeras och rekonstrueras de föreställningar som bildas av en grupp individer. Många studier av de sociala representationerna berör processen av bildandet av föreställningarna som uppstår i olika sammanhang. Dagens samhälle präglas hela tiden av vetenskapens utveckling, social mångfald och mobilitet (Chaib & Orfali, 1995).

Sociala representationer finns överallt. De cirkulerar i samtal och formulerar budskap och bilder, inte minst från massmedia. De tar form i beteenden och materiella eller rumsliga arrangemang. De betecknar övertygelser, begrepp och vetanden som vi tillsammans utvecklar kollektivt. Representationerna är sammansatta fenomen som bidrar till olika diskurser som påverkar samhällslivet med hjälp av olika beståndsdelar. Några av dem är exempelvis värderingar, attityder, åsikter och bilder. En social representation är antingen sammanvävd med eller förankrad i allmänna betydelser. De ingår i de symboliska relationer som är specifika för ett givet socialt fält. För att den sociala verkligheten ska kunna existera och utvecklas krävs det att alla lever i samma kultur och delar med sig av sina representationer genom exempelvis kommunikationer, erfarenheter eller praktiker. Det är då samhället präglas av de enskilda individerna. Det är också då de sociala representationerna betecknas av övertygelser, begrepp och vetanden som vi utvecklar kollektivt. Via de sociala representationerna går det att studera på ett vetenskapligt sätt och på samma gång rekonstruera hur föreställningarna har bildats men också hur det kommer till uttryck inom en grupp av individer. Det går det att hitta själva processen bakom bildningen av de kollektiva föreställningarna.

En typ av förankring som kan analyseras är när forskaren finner samband mellan sociala representationer och en specifik social gruppering eller position som individen befinner sig i. Det här grundas i de sociala delaktigheterna som individerna byter med varandra och därmed formar de bestämda representationerna. En annan typ av förankring bygger på de sociologiska analyserna. Här jämförs grupper med utgångspunkt från de positioner som de besitter i ett system av sociala representationer. Studien fokuserar på hur individer symboliskt förhåller sig till sociala representationer inom ett bestämt fält.

För att kunna analysera dessa socialpsykologiska tekniker går det att ta hjälp av Chaib och Orfali (1995) faktoranalys på följande sätt.

1. Kartläggning av representationens innehåll
2. Undersökning av relationerna mellan elementen, deras relativa betydelse och hierarkiska ordning.
3. Bestämning och verifiering av den centrala kärnan.

McCann (2013) är en forskningsgrupp som har fokuserat på mobilbeteende och människors ideér om hur den framtida smarttelefonen kommer att se ut. De har undersökt hur personer förhåller sig till sina telefoner. Undersökningen har skett i flera olika länder världen över, från olika världsdelar och Sverige är ett av de länder som har deltagit i delar av undersökningen. 58 procent av alla som deltagit i undersökningen säger att de blivit mer självständiga tack vare sin mobiltelefon. Telefonerna hjälper dem inte bara att bli mer självständiga, hela 74 procent säger att de hjälper dem att passa in i samhället och 30 procent ser telefonen som sin vän. Den genomsnittliga människan sägs ha ägt 6.4 mobiltelefoner i sitt liv.

Att vi i dagens samhälle är mobila är någonting som deltagarna tror kommer att öka. Undersökningen ställer sig positiv till de trådlösa telefonerna och deltagarna känner att deras sociala liv och familjelivet har blivit enklare. Generellt ser konsumenterna med spänning på framtidens utveckling av den smarta telefonen.

För att titta närmre på det globala resultatet går det att se att mer än en tredjedel av konsumenterna säger att de distraheras från viktiga delar av sitt liv med telefonen.

Städer i Europa ansåg att de blev distraherade av sina mobiltelefoner medan länder i Asien inte alls såg det som lika stort distraktionsmoment. Trots detta tror inte konsumenterna på att en bortkoppling av telefonen är ett bra alternativ.

Utifrån McCanns (2013) studie gick det att skåda hur människor i hela världen ser på sitt mobilbeteende. Trots att ignorera ett samtal ansågs värre än att göra slut med någon över telefonen så har ändå 55 procent svarat att de har ignorerat ett samtal. En del av undersökningen baserar resultatet på de sju dödssynderna.

Från början kommer de sju dödssynderna från bibeln men i det här fallet har McCann (2013) valt att applicera de på mobilbeteende. Följande visade undersökningen:

1. LUST – Skickar eller får ett sexuellt textmeddelande

Fler än 1 av 10 påstår att de någon gång mottagit ett sexuellt textmeddelande.

2. FROSSERI – Ett mobilt missbruk

38 procent av oss är toalettpratarna, tar alltså med sig telefonen in på toaletten.

3. GIRIGHET – Olaglig nerladdning

29 procent av deltagarna erkänner att de har utfört olaglig nerladdning, i Kina är siffran 49 %

4. LÄTTJA: Sällar bland samtal och undviker meddelanden

55 procent av konsumenterna har med flit ignorerat samtal.

5. VREDE: Smutsar ner sina meddelanden med \$#^&! Ord & “fulheter”

2 av 10 använder sig av svordomar och snuskiga ord i sina meddelanden.

6. AVUND: Dömer någon utifrån deras mobil

55 procent erkänner att de dömt andra utifrån deras val av mobiltelefoner och 40 procent erkänner att de dömt någon utifrån deras val av mobiloperatör.

7. HÖGMOD: När man lever i sin egen mobilbubbla

44 procent säger att de har rätt att göra vad de vill med sina mobiler (oavsett om det stör människor i deras omgivning).

Redan år 2000 gick det att se i en forskning av Catrine Larsson (2000) att ungdomar ofta hade sin mobiltelefon i närheten. Med hjälp av observationer gick det att se ett mönster att tonåringar i sociala miljöer, exempelvis på kaféer med vänner, använder sig av sina telefoner. Det gick också att se att ett samtal eller ett sms kunde avbryta den pågående sociala aktiviteten. Ungdomarna placerade ofta telefonerna på bordet framför sig med displayen upp och riktad mot ägaren. Spekulationer om varför telefonen låg så tillgänglig troddes vara för att visa att man antingen ägde en mobiltelefon eller för att kunna se vem som ringer. Utifrån observationerna var det framträdande att tonåringarna använder sina mobiltelefoner till socialisering och inte som ett kommunikationsverktyg.

Fokusgrupper var även något som användes i undersökningen. I resultatet gick det att se att ungdomarna var rädda för strålningen som mobiltelefonerna kan ge och stöldrisken som finns med att ha en mobiltelefon. Vid den tiden var det många som använde sig av kontantkort och de tyckte därför att det var dyrt att skicka meddelanden via sms. I fokusgrupperna diskuteras det att mobiltelefonens design är en viktig del av telefonen, de ville gärna visa att de ägde en mobiltelefon. Stora knappar och en stor display var någonting som önskades av tonåringarna. De som saknades på mobiltelefonerna var ett läge där de kunde ha endast vibrationsläge på telefonerna för att slippa ha telefonen i ett helt tyst läge. I fokusgrupperna diskuterades mest sms, telefonsamtal och spel vilket verkar vara huvudsyftet för ungdomarnas telefoner.

Något annat som kom fram i undersökningen var att mobiltelefonen användes som ett slags tidsfördriv för nöjets skull. De deltagande i fokusgruppen tyckte att det var jobbigt att ha mobiltelefonen med sig men samtidigt bra för att komma i kontakt med folk. Hade de inte sina telefoner med sig missade de chanser att umgås med sina kompisar. Då hade kompiserna redan hittat någon annan att umgås med. Tonåringarna påstod att de kände sig tomma och upplevde att de var utanför gruppen utan telefonerna eftersom de inte kunde kommunicera på samma sätt som resten av sina kamrater.

Rich Ling (2007) undersökte hur stor plats mobiltelefonen tar i samhället. När undersökningen gjordes ansågs det olämpligt att använda telefonen på en restaurang. Han kom också fram till att den yngre generationen behandlar mobiltelefoni bättre mot vad den äldre generationen gör. Den yngre generationen använder den i syfte om att ta fram sin identitet medan den äldre generationen använder den för att kommunicera.

Oskar Westlund (2008) har gjort undersökningar på mobilbeteenden i olika sammanhang. En av hans uppsatser handlar om hur nyhetsgenerationen använder sig av mobiltelefoni. Där beskriver han hur telefonen har blivit ett bärbart medium och att den används instrumentellt för mikro-koordinering av vardagens händelser med människor i omgivningen. Han ser telefonen som ett slags identitetsskapande och statusmarkerande.

Ytterligare en publikation, De mobilt uppkopplade svenskarna, som Westlund (2010) har publicerat finns det studier om hur svenskarnas mobilbeteende ser ut. År 2009 var ett genombrottsår och det var då mobiltelefonen slog igenom som nät- och nyhetsmedium. I uppsatsen beskrivs en studie som gjorts bland annat på användande av internet på mobiltelefonen. År 2003 var det sex procent av mobilanvändarna som tog del av internet med mobiltelefonen någon gång i månaden eller oftare. År 2006 hade resultatet ökat till 10 procent och år 2009 hade andelen ökat till 26 procent. Enligt studien gick det att se att internetanvändande i mobiltelefonen var dubbelt så stort bland män jämförelsevis med kvinnor. Denna uppgift är dock någonting som har börjat avta från år 2009. Sen dess har kvinnornas användarvanor ökat. 2009 var året då telefonen på relativt bred front kom att användas inom flera olika medier och blev därmed ett multimedieverktyg. Det var vid den här tiden då svenskarna började bli mer uppkopplade och få som Westlund säger ”en ständig mobiluppkoppling”.

Enligt en artikel som har publicerats på Svenska dagbladet av Hannes Delling (2014) så påverkas hjärnan av att ständigt vara bland skärmar, speciellt när hjärnan utsätts för multitasking. Larry Rosen har forskat på digitala liv i cirka 30 år menar att hjärnan stimuleras av skärmarna som finns på exempelvis mobiltelefonerna. Hjärnan stimuleras vid korta stunder och för varje tillfälle sätter blodströmmar igång och flyttas vilket i sin tur kräver energi.

Rosen menar att telefonen kräver vår uppmärksamhet i och med att den har möjlighet att avbryta ett arbete. Det här resulterar i att människan får det svårare att lära sin in saker i hjärnan eftersom allt fokus inte ligger i inlärningsprocessen.

Han förklarar att en beteendeändring måste ske då ett sms eller ett samtal ska kunna komma och bli ignorerat utan att känna ångest eller nyfikenhet eftersom att det är då vi börjar utveckla ett beroende till våra mobiltelefoner.

Genom dessa teorier och forskningar kommer vi att analysera vårt material för att senare kunna dra en slutsats. Vi kommer att ta en närmare titt på hur personer interagerar med sina mobiltelefoner i sociala sammanhang. Med hjälp av följande material hoppas vi kunna dra kopplingar mellan mobilbeteendet som vi har sett och mobilbeteendet som kommit fram ur dessa undersökningar.

Vi kommer att titta på de tidigare forskningarna för att se om deras resultat kan tolkas på samma sätt som vårt material.

Metod

Eftersom att vi ska titta på studenters mobilbeteende och sedan få svar på vad de gör med mobilen så tyckte vi att två olika metoder passade, observation och fokusgrupper. Observation valde vi för att få kunskap och kunna kartlägga hur studenterna använder sig av sina telefoner fysiskt. Hur ofta de plockar upp telefonen och hur länge. Sedan för att få en djupare förståelse för vad studenterna gör inne på sina mobiler så valde vi att genomföra fokusgrupper. Just för att få svar på de frågor som uppkommer under observationerna. För att få svar på vår forskningsfråga så har vi valt att använda oss av dessa metoder.

Observation

För att ta reda på hur studenters mobilbeteende ser ut i deras dagliga liv så har vi valt att använda oss av metoden deltagande observation. Observation är en metod inom medievetenskapen som används för att forskaren ska kunna studera kulturella och sociala sammanhang. Med observationsmetoder iakttar forskaren människor i det sociala agerandet direkt och tar reda på vad de faktiskt gör och inte bara vad de säger att de gör (Winther, 1982). Deltagande observation innebär att forskaren sätter sig in i det sociala sammanhang som ska studeras och utvecklar kunskap om kontexten som forskningen avser. Graden av deltagande i denna metod skiljer sig åt och det finns fyra olika nivåer på detta som observatören kan inta. Nivåerna är fullständig deltagare, deltagande observatör, observerande deltagare och fullständig observatör. Vi har valt den sistnämnda nivån, fullständig observatör, där forskaren inte deltar i de sociala processer som studeras (Østbye, Knapskog, Helland & Larsen, 2003).

Innan forskaren sätter igång med observationen är det viktigt att tänka på några användbara ståndpunkter. Dessa tre är: Vem ska jag observera? Vad ska jag observera? Och när ska jag observera? (Winther, 1982). Detta är viktigt då det är svårt att genomföra en observation utan att veta exakt vad det är man kollar efter. Eftersom att observationen gärna ska pågå under flera tillfällen en längre tid så kan svaren på dessa frågor förändras och utvecklas, men det bör fortfarande utgå från samma frågeställning i grunden. När forskaren bestämt sig för vem, vad och när den ska observera så ska det sättas igång att samla in data i observationsobjektens naturliga miljö. Den miljön forskaren har bestämt sig för att undersöka.

Observatörens centrala metodverktyg är fältanteckningarna, som gärna skrivs medan metoden pågår. Att anteckna under observationen är viktigt då det är lätt att små detaljer faller i glömska när materialet ska sammanfattas senare. Anteckningarna bör innehålla få tolkningar och främst förhålla sig till den överordnade frågeställningen (Østbye, Knapskog, Helland & Larsen, 2003).

Vi har valt att använda oss av denna metod för vi titta på sociala sammanhang och mellanmännsliga kommunikationer och samla in data om detta. Vi vill se hur studenter i åldern mellan 20-30 förhåller sig till varandra när de umgås samtidigt som de har sina mobiltelefoner i närheten. Vi började datainsamlingen med att göra ett stickprov genom att observera på olika platser. Dessa platser var på Kårhuset i Piteå under lunchtid, samt på caféet Nodo i Piteå under eftermiddagen. Vi satt på de olika platserna i 60 minuter vardera. Stickprovet från Kårhuset gav mycket bra resultat medan stickprovet från Nodo inte gjorde det. Därför bestämde vi oss för att ha Kårhuset som observationsplats. Vem vi ska observera är alltså studenter i åldern 20-30 år. Platsen vi har valt att observera på är Kårhuset i Piteå för att vi vill iaktta dem i deras naturliga och avslappnade miljö. Vi har även bestämt oss för att befinna oss på kåren mellan 12 och 13 på vardagar för att då titta på olika sällskap från att de kommer och sätter sig och äter lunch till att de går tillbaka till sin lektion igen. Vi har observerat vid tio olika tillfällen under april 2014. Vi väljer att inte tala om vilka dagar observationerna genomfördes för att inte hänga ut någon. Studenterna på kårhuset var inte medvetna om att vi observerat dem för att vi inte vill hämma deras naturliga beteende. Vet någon att den är iakttagen finns risken att den håller tillbaka sina impulser. Därför satte vi oss på övervåningen på Kårhuset i Piteå. Från den positionen går det att observera de på bottenplan utan att de märker att de blir observerade. Det gjorde att vi tydligt kunde se hur ofta och hur länge de tog upp mobilerna och vad de gjorde när de använde sina mobiltelefoner under lunchen. Vi kunde alltså se exakt vilka applikationer deltagarna använde på telefonerna under observationerna.

Eftersom att mobilbeteende, och då främst smartphones, är ett relativt nytt fenomen så känns valet av metoden deltagande observation relevant för att få förståelse för nya teknologiska normer.

Fokusgrupp

Genom observationer har vi med egna ögon tagit reda på hur studenter i åldern 20 till 30 agerar med sina mobiler i sociala situationer. För att få en klarare bild av vår forskningsfråga så vill vi även veta vad de gör på sina telefoner och varför mobilbeteendet ser ut som det gör. Därför har vi beslutat oss för att använda oss av en andra metod i denna forskning, den kvalitativa metoden fokusgrupper. Enligt Victoria Wibeck (2010), som har skrivit en bok om fokusgrupper som vetenskaplig metod, så är fokusgrupper en metod som syftar till datainsamling i forskningsändamål och handlar om att samla in data genom gruppinteraktion. Fokusgrupper är en kvalitativ datainsamlingsmetod som bland annat används inom medie- och kommunikationsvetenskapen för att studera innehåll. Forskaren väljer ut en grupp på ett antal personer som diskuterar frågor påkomna utifrån forskningens frågeställning. Utöver gruppdeltagarna så ingår även en moderator som ställer frågorna och styr samtalet. Samt så behövs det en medhjälpare och observerar saker som kroppsspråk och tonlägen under genomförandet av fokusgrupperna.

Urval

Vid utformningen av grupperna förklarar Wibeck (2010) att det är viktigt att tänka på de demografiska variablerna, närmare bestämt komponenter som ålder, kön, inkomst, yrke, utbildning, religion och etnisk härkomst. De variabler som är relevanta för vår forskning är ålder, kön och utbildning. De deltagarna vi sökte skulle alltså vara studenter mellan 20 och 30 år gamla. Vi har valt att använda oss av tre fokusgrupper i denna forskning för att få så många olika åsikter som möjligt. Grupperna ska inte vara för stora och inte för små. Grupp 1 och 2 består av fyra personer i vardera grupp och grupp 3 består av tre personer. Alla grupper blev intervjuade vid ett varsitt tillfälle och dessa tillfällen tog omkring en timme. Det första vi tänkte på vid utformningen av grupperna var att välja personer som har lätt för att prata och som gillar att uttrycka åsikter. Enligt Wibeck (2010) så påverkar individernas personlighetsdrag gruppens beteende och för att fokusgrupperna ska fungera så bra som möjligt rekommenderas en lämplig blandning av personer. Vi hade alltså i åtanke under bestämmelserna av personer att välja folk som vi vet inte alltid håller med varandra.

Vad vi också lade stort värde i var att ha en jämn fördelning mellan kön för att få ett så generellt resultat som möjligt. Detta resulterade i att i de grupperna med fyra deltagare är det hälften kvinnor och hälften män. I grupp 3 med tre deltagare är det en man och två kvinnor. Vi såg också till att alla deltagare använde smartphones så att de skulle vara väl insatta i frågorna vi ställde.

Deltagare i fokusgrupp 1 (2014-04-15):

A:

Kön: Man

Ålder: 23 år

Sysselsättning: Studerar Tv-produktion

B:

Kön: Man

Ålder: 23 år

Sysselsättning: Studerar komposition

C:

Kön: Kvinna

Ålder: 27 år

Sysselsättning: Studerar radioproduktion

D:

Kön: Kvinna

Ålder: 22 år

Sysselsättning: Studerar Tv-produktion

Deltagare i fokusgrupp 2 (2014-04-16):

E:

Kön: Man

Ålder: 21 år

Sysselsättning: Studerar Tv-produktion

F:

Kön: Kvinna

Ålder: 22 år

Sysselsättning: Studerar Tv-produktion

G:

Kön: Man

Ålder: 25 år

Sysselsättning: Studerar mediedesign

H:

Kön: Kvinna

Ålder: 22 år

Sysselsättning: Studerar radioproduktion

Deltagare i fokusgrupp 3 (2014-05-07):

I:

Kön: Kvinna

Ålder: 26 år

Sysselsättning: Studerar radioproduktion

J:

Kön: Man

Ålder: 21 år

Sysselsättning: Studerar mediedesign

K:

Kön: Kvinna

Ålder: 30 år

Sysselsättning: Studerar radioproduktion

Vi skrev ett antal tematiserade frågor samt en del underfrågor till dessa. Wibeck (2010) rekommenderar att följa en strukturerad intervjuguide vilka är: öppningsfrågor, introduktionsfrågor, övergångsfrågor, nyckelfrågor samt avslutande frågor. Vid utformningen av frågor tänkte vi på att använda oss mycket av öppna frågor för att undvika svar som ”ja och nej” för att vi ville ha frågor som väckte åsikter och diskussion. Vi följde intervjuguiden och skrev öppningsfrågor för att värma upp gruppen och göra dem bekväma med varandra, introduktionsfrågor för att komma in på det huvudsakliga ämnet, övergångsfrågor för att få deltagarna att tänka ur olika perspektiv, nyckelfrågor för att få svar på det mest väsentliga och till sist avslutande frågor så att deltagande kan få chans att uttrycka några sista åsikter. I slutet frågade även moderatorn om medhjälparen hade några slutliga frågor som den hade kommit på under genomförandet vilket denne oftast hade.

Tillvägagångssätt

Fokusgrupperna genomfördes i radiostudio K7 på Musikhögskolan i Piteå. Varför radiostudio K7 valdes var för att senare kunna transkribera materialet från fokusgrupperna. Där fick deltagarna sitta vid en varsin mikrofon så att vi kunde dokumentera genom ljudupptagning. De två första grupperna med fyra deltagare tog 53 minuter respektive 68 minuter att genomföra. Den tredje gruppen med tre deltagare tog 49 minuter att genomföra.

Alla deltagare såg varandra tydligt och vi bad dem att inte sätta på sig hörlurar för att situationen skulle kännas så naturlig som möjligt. Att endast ta upp ljud under genomförandet kan vara ett problem under den kommande transkriberingen (Wibeck, 2010). Detta för att det kan vara svårt att höra skillnad på röster. Dock så gäller det mest om fokusgrupperna är enkönade, vilket våra inte var så det problemet gällde inte i detta fall. Men för att motverka att detta skulle ske så tog en av oss rollen som medhjälpare under intervjuerna och antecknade bland annat vilket deltagare som sa vad under vissa stunder.

Bearbetningen av observationerna gick till så att vi gick igenom alla tio observationer vi gjort och fann gemensamma nämnare och återkommande företeelser. På detta sett kan vi se vad som kan betraktas som ett beteendemönster och vad som bara är enstaka impulser.

När fokusgrupperna var genomförda så transkriberade vi dem för att sedan kunna analysera resultatet. Enligt Wibeck (2010) så finns det tre olika transkriptionsnivåer. Dessa är detaljerad, ordgrann och skriftspråksnormerad transkription.

Vi har transkriberat på ordagrann nivå där vi har tagit med betonade ord, överlappande tal, tvekljud och talspråksformer. Wibeck (2010) menar att data från individuella intervjuer ofta är lättare att transkribera och analysera än data från gruppintervjuer, därför att deltagarna bland annat kan prata i mun på varandra. Vi hade detta i åtanke under fokusgrupptillfällena och löste situationen med att ha väldigt bra kvalitet på ljudet och lät alla få en egen mikrofon i studion. Syftet med analysen är att finna mönster, göra jämförelser och att kontrastera olika data mot varandra (Wibeck, 2010).

Avgränsningar

Att vi valt att utföra vår undersökning på medie- och musikstudenter kan ifrågasättas angående hur det skulle kunna påverka resultatet. Mediestudenter kan anses som aningen mer medievana än andra studenter. Därav valde vi att observera dem under lunchtid då de endast har sin smartphone i närheten och inte till exempel en dator. Varför vi valde att observera på Kårhuset i Piteå och inte någon annanstans var för att vara säkra på att det var just studenter som blev observerade och för att det är en plats med god översikt för observatören. Att vi valde att använda oss av tre fokusgrupper var för att det gav säkrare resultat än att bara använda oss av två. Vi kunde ha använt oss av fyra stycken men då vi valt att genomföra två olika metoder så ansåg vi att tidsspannet utsatt för forskningen inte skulle räcka till. Vad som kan klassas som ett problem i genomförandet av fokusgrupperna är att välja att genomföra fokusgrupperna i en radiostudio. En radiostudio kan för många kännas som en främmande miljö men eftersom att vi har tagit medie- och musikstudenter så är de alla vana vid den miljön. För att vara säkra på detta frågade vi dem innan och ingen av dem hade något emot att vara i en radiostudio.

Resultat

Här nedan presenteras resultaten från observationerna och fokusgrupperna som genomförts.

Resultat Observationer

I observationerna var det mer blandat material än vad vi trodde att det skulle vara. Visserligen var det många som höll på med mobilerna medan de i några få fall rörde mobiltelefonerna någon enstaka gång. Vi fick även chockartade fall då vissa personer kunde sitta fastklistrade i sina smarta telefoner i flera minuter då de satt i sällskap med andra under lunchen. Vissa sällskap kunde dessutom alla sitta med telefonerna utan att socialisera sig med varandra.

Observationerna har skett vid 10 tillfällen under april 2014 och totalt har 14 sällskap iakttagits. Sammanlagt har vi observerat 67 studenter var av 22 är män och 45 är kvinnor. Observationerna gick till så att vi satte oss på ett ställe på Kårhuset där vi hade god översikt över de som satt och åt. Kårhuset i Piteå har två våningar och från den övre våningen ser man hela undre, men sitter man på den undre våningen så har man inte så bra sikt upp på övervåningen. Vi placerade oss alltså strategiskt på den övre våningen för att vi skulle kunna iaktta studenterna utan att de fick syn på oss. Utifrån den position där vi satt kunde vi se ner i studenternas mobiltelefoner och se till exempel vilka appar de använde när de tog upp telefonen. När vi väl satt oss ner vid ett bord och gjort oss redo för att observera och anteckna så valde vi ut ett varsitt lunchande sällskap som vi skulle ha koll på den kommande timmen. När vi valde de sällskap vi skulle iaktta så valde vi främst personer vi själva inte kände, vi valde sällskap med minst fyra personer i och vi valde de som nyligen anlänt till Kårhuset istället för att observera ett sällskap som suttit där sedan innan vi kom dit. Alla i de sällskap vi valde verkade känna varandra sedan tidigare, troligtvis var de kurs- eller skolkamrater.

Här kommer ett typexempel på hur en observation på Kårhuset kunde gå till. De sällskap vi observerade kunde till exempel se ut på följande sätt. Detta är en sammansättning på de 14 sällskap vi observerat.

Tre kvinnor och två män går in på Kårhuset i Piteå och sätter sig vid ett bord för att äta lunch. Vissa beställer mat i lunchrestaurangen och några går till mikrovågsugnarna för att värma sin matlåda. Efter några minuter sitter sällskapet samlat vid bordet och börjar äta.

Vid måltidens start lägger två av kvinnorna upp sin mobiltelefon på bordet framför sig bredvid sin tallrik. Den tredje kvinnan har sin mobil i sin handväska och de två männen har dem i byxfickan. Under måltiden samtalar sällskapet med varandra och en av kvinnorna som har mobilen på bordet tänder displayen ibland för att se vad klockan är eller om hon har fått några notiser.

Sällskapet samtalar med varandra under måltiden och efter 15-20 minuter börjar de flesta äta upp. En efter en äter de upp sin mat och varje gång en person har ätit upp så tar denne upp mobilen och kollar den i en halv minut ungefär och sen lägger den ner mobilen igen. Det är sällan flera personer tar upp sin mobil precis samtidigt utan det är oftast att de tar upp den en och en efter varandra. Det de flesta kollade rent spontant var Facebook, Instagram och Snapchat men vissa hade fått sms eller Facebookmeddelanden och i sådana fall svarade de på dem.

Den andra kvinnan i sällskapet som har mobilen på bordet tar upp sin mobil för att kolla sms, skicka Snapchat och går sedan in på Facebookchatten, där hon startar en konversation. Hon sitter konstant och fokuserar på Facebookchatten i tio minuter och sedan lägger hon ner mobilen framför sig på bordet igen. En av männen tar upp sin mobil ur fickan, tänder displayen för att kolla notiser, släcker den sedan och håller kvar den i handen. Han fortsätter samtala med de andra i sällskapet medan han har mobilen i handen och lutar den mot munnen. Kvinnan som höll på med Facebookchatten har tagit upp sin mobil igen och sitter nu vänd från sällskapet och är helt fokuserad på sin konversation i mobilen. Ibland lägger hon ner mobilen i knät och lyssnar snabbt på vad sällskapet pratar om men lika snabbt tar hon upp mobilen igen och lägger fullt fokus på den. Resten av sällskapet talar intensivt med varandra som att de har ett samtal som alla är engagerade i och kollar till sina mobiler relativt sällan.

Den kvinnan som haft sin mobil i väskan tar upp den utan att tända skärmen, lägger den på bordet och börjar leka med den. Hon har den framför sig och snurrar på den med händerna. Efter fem minuters snurrande så tänder hon displayen, släcker den igen och fortsätter snurra. Ingen av de andra vid bordet reagerar på det. Kvinnan som hade fullt fokus på Facebookchatten får ett telefonsamtal som hon svarar på. Plötsligt reser hon sig upp, sätter på sig ytterkläderna och lämnar sällskapet. Om hon gjorde någon gestikulering angående att hon lämnade bordet var svårt att se men hon sa inget högt till sina bordskamrater i alla fall.

Mannen med mobilen lutad mot munnen tänder displayen för att kolla klockan eller notiser, släcker den och lägger ner mobilen i byxfickan. Han har alltså suttit med mobilen delvis lutad mot munnen och delvis i handen i några minuter.

Den andra mannen tar upp sin mobil, tar fram en bild och visar något för de andra i sällskapet som skrattar. Mobilen skickas runt och när mannen får tillbaka den lägger han ner den i fickan igen. Kvinnan som snurrade på sin mobil slutar snurra och tar upp mobilen för att kolla Instagram. Hon scrollar igenom sitt flöde i en och en halv minut ungefär. Sedan visar hon något för kvinnan som sitter bredvid och stänger sedan ner Instagram. Hon släcker skärmen och håller kvar mobilen i handen. Sällskapet har nu suttit vid bordet i 40 minuter och samtidigt reser de sig nu, plockar ihop sina saker och lämnar Kårhuset.

Ett annat exempel på ett lunchande sällskap kunde se ut såhär. Fem kvinnor kommer in på Kårhuset för att äta lunch tillsammans. Några beställer mat i lunchrestaurangen och några värmer sin matlåda i mikrovågsugnarna. Efter några minuter ansluter sig hela sällskapet vid bordet och sätter sig ner för att äta. Innan en av kvinnorna börjar äta så tar hon upp sin telefon och skriver ett sms, sedan lägger hon ner den på bordet bredvid sin matlåda. Efter ca 15 minuter har sällskapet ätit upp och de sitter kvar vid bordet och samtalar med varandra. En av dem tar upp sin telefon och lägger fokuset helt och hållet på den. Hon kollar bland annat sitt flöde på Instagram. Ungefär två minuter senare lägger hon ner mobilen i knät. Samtidigt tar en annan av kvinnorna upp sin mobil, sitter med den i ansiktshöjd och kollar Facebook och andra sociala medier. Hon har fullt fokus på mobilen i ungefär fem och en halv minut och sedan lägger även hon ned den i knät, men hon håller fortfarande handen på den. Under tiden har även den tredje kvinnan i sällskapet tagit upp sin telefon och sitter nästan fastklistrad i den. Hon tittar sällan upp från mobilen för att lyssna på sitt sällskap utan hon är helt fokuserad på mobilen i nio och en halv minut. De två andra kvinnorna har periodvis suttit och kollat flöden på sina mobiler samtidigt som den tredje kvinnan var helt inne i sin. De två resterande kvinnorna i sällskapet har inte rört sina telefoner en enda gång och de ser aningen uttråkade ut då de inte talar så mycket med varandra. De övriga tre kan ibland sitta samtidigt och ha fullt fokus på en varsin mobil och då är det väldigt tyst i sällskapet. Tillslut börjar kvinnorna plocka ihop sina saker för att lämna Kårhuset. Vissa lägger telefoner i jackfickan eller väskan medan några håller den i handen på vägen tillbaka från lunchen.

Efter att ha läst igenom fältanteckningarna från observationerna på Kårhuset i Piteå så har det framkommit ett antal mönster. Dessa mönster som belyser studenternas mobilbeteende återkommer i de olika sällskapen vid observationstillfällena.

Vid noga genomläsning och sammanställning av fältanteckningarna så var det några mönster som framträdde mer än andra. Dessa är:

- Att ha sin smartphone framför sig på bordet.
- Att ta upp mobilen under lunchen och nyttja dess funktioner.
- Att använda sin smartphone med händerna utan att tända displayen.

Vad många av studenterna gjorde när de kom och satte sig vid ett bord för att äta lunch var att lägga sin smartphone på bordet bredvid sin tallrik. Vissa rörde mobiltelefonen medan de åt medan andra bara hade den liggandes ifred. Vad majoriteten dock gjorde var att plocka upp telefonen direkt när de ätit upp, vare sig de hade den bredvid tallriken eller inte.

Av de 67 studenterna som observerades så var det 33 stycken som hade mobilerna framför sig på bordet medan de åt. Det hände att vissa hade sin mobil i fickan eller väskan i början av lunchen och att de tog fram mobilen och la den på bordet när de ätit upp.

Att ta upp mobilen under den timme observationerna genomfördes så tog studenterna upp telefonen och nyttjade dess funktioner, som till exempel SMS och sociala medier, ett antal gånger. Vissa hade mobilen uppe i korta sjök medan andra hade den uppe flera minuter i taget och spelade spel eller hade konversationer via sociala medier. De 67 studenter vi observerade tog sammanlagt upp sina smartphones 108 gånger. Vissa personer som tog upp sin mobil höll den länge i handen och fortsatte att samtala med sällskapet vid bordet. Andra som tog upp den lade fullt fokus på mobilen och uteslöt sig därför från bordsällskapet en stund.

Ett mönster som även framgick var att hålla på med sin smartphone utan att tända displayen. Till exempel ”leka” med mellan fingrarna eller snurra den på bordet. Vissa gjorde detsamma med till exempel snusdosor men de flesta som hade tendensen att ”leka” med saker tog förr eller senare upp mobilen och fortsatte att hålla på med den. Att ”leka” med mobiltelefonen gjorde 35 stycken av de 67 studenterna.

Resultat Fokusgrupper

Efter att ha transkriberat och läst igenom materialet från fokusgrupperna kan vi se följande. På frågan om vad deltagarna tänker på när de funderar över mobilbeteende i sociala situationer så svarade Fokusgrupp 1 att de tänker på personer som är uttråkade och tar upp mobilen medan de umgås med andra. En av deltagarna sade att människor som tar upp mobilen när de umgås med en var störande. Ett ord som var ständigt återkommande i den här fokusgruppen var ordet ”uttråkad”. En annan deltagare sade flera gånger att andras mobilbeteende störde honom och att mobilen ständigt pockar på uppmärksamhet.

En annan deltagare i Fokusgrupp 1 beskrev sig som en social person som främst använder sin smartphone för att socialisera med folk. Men om han har viktiga möten med personer i verkliga livet så sätter han sin mobil på flygplansläge (stänger av radioförbindelsen medan telefonen är påslagen). En av deltagarna i Fokusgrupp 2 tycker att när man sitter med mobilen så är man frånvarande från den sociala situationen, men tycker att en social situation kan vara till exempel kommunikation över sociala medier. När han sedan började reflektera över vad en social situation egentligen är så kom han fram till att det likagärna kan vara att prata med någon över mobilen som exempelvis Snapchat. Då är man social fast inte i verkliga livet. Man väljer att vara social med folk som man inte är med just nu. Dock så kan det sända ut lite signaler både på gott och ont eftersom att den man umgås med i verkliga livet kan tolka det negativt om man sitter och håller på med mobilen istället för att prata med varandra.

En av deltagarna i Fokusgrupp 3 tycker att folk inte är närvarande när de håller på med sina mobiler. Hon menar att man kan missa väldigt mycket när man tittar ner i mobilen och endast väljer att lyssna på gubbarna ur ett samtal. Hon säger att hon själv gör det ibland och tycker att det är väldigt irriterande.

Flera gånger uttryckte sig deltagarna i fokusgrupperna om olika signaler som sänds ut när de håller på med sina mobiler. Till exempel som en av deltagarna i fokusgrupp 2 nämnde här ovan att det kan ses som negativt om man har fullt fokus i mobilen när man sitter i ett sällskap istället för att samtala med dem omkring en.

En av frågorna moderatorn ställde var hur tankarna går när de får ett meddelande på sin telefon. Då kom deltagarna i Fokusgrupp 1 in på en diskussion hur telefonen ska prioriteras ifall man har ett samtal med en person i verkliga livet samtidigt som de till exempel får ett SMS. Tre av deltagarna i gruppen hade inga problem med att ta upp telefonen och läsa meddelandet. De hade inte heller några problem med det om den de pratade med gjorde detsamma. Den fjärde deltagaren ställde sig där emot lite annorlunda till frågan. Han skulle låta mobilen vänta tills han pratat klart med personen och beskriver det som att om någon i verkliga livet skulle komma och tilltalade en medan man pratar med någon annan. Han menar att man inte skulle avbryta den nuvarande personen utan man skulle låta den nya personen vänta. Han tyckte även att om den han pratade med skulle svara i telefon mitt i deras samtal utan att ursäkta sig så skulle han bli störd av det. De andra var mer accepterande till det.

Medhjälparen ställde sedan frågan vad deltagarna tyckte om att hålla på med mobilen under en lunch på Kårhuset i Piteå, och det hade ingen av dem problem med. Sedan kom de gemensamt fram till att det är lättare att låta mobilen vara om man lägger ner den med displayen neråt. Då ser man inte när skärmen lyser när man får notiser. Det poängterade även en av deltagarna i fokusgrupp 2, att om en i sällskapet lägger ner sin mobil med skärmen ner så kan man tolka det som ett tecken på att den vill umgås, vilket han tycker är positivt.

En av deltagarna i fokusgrupp 1 tycker att det är svårt att låta mobilen ligga still och sade att han brukar sitta och leka med sin mobil i händerna och snurra på den och så vidare. Under genomförandet av fokusgruppen har han mobilen med sig in i studion liggandes framför sig på bordet. Medan han pratar om att han brukar leka med den tar han upp mobilen och börjar hålla på med den med händerna. Han förklarade att han har svårt att sitta still och att det känns bra att ha den i handen när han gör andra saker. En annan av deltagarna nämnde att det lätt blir smittsamt om någon i ett sällskap sitter med sin mobil. Om en tar upp den så gör alla det. En så kallad dominoeffekt.

Alla tre grupperna tog upp begreppet ”multitasking”, att göra flera saker samtidigt vilket är ett igenkänt fenomen i samband med mobilbeteende. En av deltagarna i fokusgrupp 1 säger att det händer att hela sällskap ibland sitter med mobilerna och att vi kanske inte är så bra på att multitaska som vi hade velat. Fokusgrupp 2 kommer också in på multitasking och tycker att om man multitaskar i form av att kolla flödet på Instagram är det okej, men skulle man börja skriva sms så skulle det sända ut otrevliga signaler. En annan deltagare säger då att ett tecken på att multitaskandet har gått över styr är när man måste be personen man umgås med att

upprepa det den sa för att man inte lyssnade. Han jämför det med att ta upp en bok och börja läsa den när man spelar sällskapspel med familjen, det skulle inte kännas normalt. En person i fokusgrupp 2 tycker multitasking framträder när man pratar på till exempel Skype. Om en person som börjar svara med ”mm” på ens frågor så märker man att den har slutat lyssna för att den håller på med annat. När fokusgrupp 3 diskuterar multitasking så tycker en av deltagarna att människor i de flesta fall inte är så bra på att multitaska.

En annan deltagare fyller i med att säga att han tycker att en person som är bra på att multitaska kan vara jobbig. För att den är med i allt och inte kan fokusera på en sak, men han stör sig inte på det för han misstänker att han är likadan själv.

Vid frågorna om tillgänglighet, att alltid vara online och kontaktbar via sin smartphone så tyckte deltagarna i fokusgrupp 1 att det var praktiskt samt avslappnande att veta att de inte missar ifall någon vill en något. På den här frågan så var det oftast några deltagare i varje fokusgrupp som påpekade att det enda ställe där de inte hade mobilen med sig var i duschen. I fokusgrupp 2 så sade en av deltagarna att det vore skönt om internet och mobiler inte fanns, att man slapp vara uppkopplad men samtidigt är det praktiskt att kunna få tag på personer så lätt. En annan deltagare fortsatte med att det kanske skulle vara skönt att gå tillbaka till hur det var förut, då man bara kunde ringa, smsa och spela Snake. En tredje deltagare höll med och sade att det vore skönt med en skärmfri dag i veckan med samtidigt är det viktigt att vara online för att folk räknar med att man är anträffbar.

I fokusgrupp 3 så tyckte en av deltagarna att det är lite stressande att ständigt vara online. Hon tycker att det vore skönt med en telefoni dag men samtidigt är det praktiskt att kunna bli nådd. Hon säger att det främsta skälet till att det är viktigt att alltid vara tillgänglig är under arbetstid, annars så försöker hon lägga ifrån sig mobilen så tidigt som möjligt när hon kommer hem och inte kolla till den förrän hon ska sova. En annan deltagare säger att det finns situationer då han blir stressad av att vara ständigt uppkopplad. Då man bara vill ta det lugnt och koppla av till exempel men han tycker ändå i slutändan att det är skönt att alltid vara tillgänglig. Han berättade att han glömde sin mobiltelefon hemma en dag och beskrev det som en fruktansvärd upplevelse. Han vart alldeles rastlös och hyperaktiv av att vara utan mobilen och ville hela tiden veta om någon försökte kontakta honom. Då flikar den först nämnda deltagaren i fokusgrupp in med att i och med att medietekniken har brutit sig in så pass mycket i våra liv så har vi blivit tråkigare.

Det finns sällan någonting som man inte redan har sett. Det är sällan man kan fråga någon vad det har gjort i helgen utan att ha en aning för man har redan sett det på sociala medier. Den tredje deltagaren i fokusgruppen har sin mobil framför sig på bordet. Under en av frågorna tar hon upp sin telefon, skriver något på den och lägger sedan ner den igen. Någon minut efter börjar mobilen ringa men utan ljud och utan vibration. Hon gör en uppgiven gestikulering när den börjar ringa och sneglar på den konstant tills den slutar.

Samtliga av fokusgrupperna ställer sig kritiskt till dagens mobilbeteende och dess utveckling. De började fundera på och diskutera om mobiltelefonen har börjat ta för stor plats i deras liv. En av deltagarna i fokusgrupp 2 tror att det kommer att bli en mer extrem digitalisering. Vi är så vana vid att ha sociala medier omkring oss så vi bara dras med i det. Skulle någon komma med en motreaktion, om inte någon redan ha gjort det, så skulle nog inte så många hoppa på det. En av deltagarna i fokusgrupp 3 säger att för honom är det uppdelat i två världar. Mobilvärlden och den riktiga världen. En annan deltagare i samma grupp fortsätter med att säga att hon tyckte att det var så tidigare men att mobilen nu mer har suddat ut något gränsland.

Hon säger att det finns många gråzoner när det kommer till mobilbeteende och mobilen har bara ätit upp mer och mer mark, vilket har gjort att vi beter oss mer respektlöst mot varandra. Hon beskriver mobilen som ondska för att den inte vill oss väl, äter upp vår tid och stör vår samvaro.

Den tredje deltagaren i fokusgrupp 3 funderar på om hon har blivit mer disträ sedan hon skaffade sin smartphone. Hon tycker att mobilen konstant kräver uppmärksamhet, man har allt på samma ställe vilket är praktiskt men det resulterar också i att det är svårt att ignorera den.

Eftersom att klockan är i mobilen så har man bara på det viset gjort sig beroende av den. Majoriteten av deltagarna i fokusgrupperna nämner att de någon gång blivit stressade av sin smartphone men de säger även att det är avstressande att vara tillgänglig. De flesta höll med varandra om att det var svårt att hålla sig borta från sin mobiltelefon. Den övergripande tonen i alla diskussioner är att deltagarna är kritiska till den mobila teknologin och att sociala medier är ett av de främsta syftena till att ha en mobil. En av deltagarna kallar mobilen för en portabel ringpryl.

Analys

Genom att titta på resultatet och komparera det med teorin så kan en del samhörigheter urskiljas.

I våra fokusgrupper belystes det av alla deltagare att det var svårt att hålla sig borta ifrån telefonen. De tycker att det är svårt att låta bli mobiltelefonen när den ber om uppmärksamhet vilket stämmer med Rosens teori (Delling, 2014). Han menar att nyfikenheten som ligger och gnager när vi får ett sms är någonting som måste försvinna för att inte skapa ett beteende som är beroende.

Fokusgrupperna som vi utförde ansåg att de använde sina telefoner för att socialisera med människor och när de skulle beskriva känslan de fick av ett att få ett sms så vart de nyfikna och glada för att någon ville nå dem. Personerna ansåg det lämpligt att använda mobilen i underhållningssyfte och vissa ansåg till och med att den viktigaste funktionen faktiskt inte var att ringa med den. Deltagarna i våra fokusgrupper ställde sig kritiska till deras egna telefonbeteenden och många tyckte att en skärmfri dag sågs som ett bra alternativ. Detta liknar resultatet som McCann (2013) har sammanställt att deltagarna i deras undersökning påstår att deras sociala liv har underlättat i och med mobiltelefonen. McCanns (2013) undersökning påvisade också att människor kände sig distraherade av sina telefoner men ansåg att en bortkoppling av telefonen inte ansågs som ett bra alternativ. Att deltagarna i våra fokusgrupper ställer sig kritiska till sitt mobilbeteende tenderar till en kollision där de gör en sak men är själva osäkra på om det är ett accepterat beteende eller inte.

Deltagarna som var med i våra fokusgrupper poängterade att folk räknar med att de ständigt är tillgängliga och online. De tyckte att det kändes lite stressat att ständigt vara tillgänglig men samtidigt avslappnande att veta att de inte missar något. I resultatet från våra observationer så gick det att se att deltagarna la sina mobiler på bordet framför sig medan de åt. Larsson (2000) såg ett liknande mönster i sin forskning. Forskningen påpekade att människorna under observationerna la mobilen framför sig på bordet. Anledningen troddes vara för att antingen visa att de ägde en mobiltelefon eller att kunna se vem som ringde i förväg.

I våra observationer som gjordes på studenterna gick det som sagt att se att deltagarna i observationerna la sina mobiltelefoner på bordet framför sig. Vissa personer i observationerna kunde röra vid telefonerna, utan att trycka på den.

Det förmodligen inte för att människorna vill visa att de äger en mobiltelefon. Dock så är det skillnad idag mot år 2000, vilket var tiden då Larsson (2000) gjorde sin undersökning. Westlund (2010) menar att de smarta telefonernas genomslag kom år 2009 och det var då de blev ett multimedium verktyg till ett ständigt uppkopplat mobilbeteende. Idag är det fler människor som äger en mobiltelefon. Därför har deltagarna troligvis inte sin telefon på bordet för att visa att de äger en eftersom att det är så pass vanligt. Det kan snarare vara för att deltagarna inte vill missa något och vara ständigt tillgängliga och online. Westlund (2008) säger också att mobiltelefonen är ett slags identitetsskapande och statusmarkerande, även det kan vara en faktor till att studenterna förvarar sina mobiltelefoner på bordet framför sig.

I våra fokusgrupper kommenterades det att det enda stället mobiltelefonerna inte var med var i duschen. Det går att anknyta till McCann (2013) som tar upp att 38 procent av oss människor tar med sig telefonen in på toaletten. McCann (2013) kopplar även det här till en av sina dödssynder inom mobilbeteende, frosseri – Ett mobilt missbruk. De har kommit fram till slutsatsen att dagens mobilbeteende visar på att vi har ett beroende till våra mobiltelefoner. I våra observationer gick det att se personer som ständigt hade ett öga på sina smartphones. Många tog upp telefonen, tände displayen och låste den sedan snabbt igen. Ibland gick det att se att de också scrollade i menyn fram och tillbaka och sedan låste mobilen. Det verkade som att de ville se ifall någonting hade hänt på deras applikationer. Andra kunde, precis som Gillberg (2014) beskriver det, prioritera att hålla på med sin telefon istället för att se vad som pågår omkring en. I en av fokusgrupperna som vi utförde var det en person som gav ett exempel på att han brukade få säga till sina kompisar att be dem umgås med honom istället för att hålla på med exempelvis mobiltelefonen. Det skulle kunna ses som ett omedvetet tecken inom de sociala representationerna som Chaib och Orfali (1995) förklarar som ett sätt att interagera med varandra. Även det här går att koppla till McCann (2013) om att vara i sin egen mobilbubbla. Alla deltagare i våra fokusgrupper konstaterade att låta telefonen ligga still utan att röra den är ett svårt beslut. Det är just det här beteendet som Rosen (Delling, 2014) vill påpeka på är det farliga. Han säger att mobiltelefonerna gör det svårare för oss att lära in saker i hjärnan då de hela tiden kräver vår uppmärksamhet. Precis det pekade även våra fokusgrupper också på, att mobilerna hela tiden söker efter uppmärksamhet. De påstod att om någon som de umgås med tog upp telefonen så tog de själva gärna upp sina telefoner. Det resulterar alltså i en smittsam dominoeffekt.

Att det smittar av sig att ta upp mobiltelefonen i sociala situationer visar på att det är ett beteende som utvecklas gemensamt, precis som Chaib och Orfali (1995) beskriver i sin teori om sociala representationer. Det är någonting som människor med hjälp av övertygelser, begrepp och vetanden utvecklar kollektivt. Chaib och Orfali (1995) beskriver att sociala representationer hela tiden påverkar människan genom dels beteende och massmedia. Precis som Gillberg (2014) menar så har mobiltelefonerna blivit en så pass delaktig aktör hos människor att de har påverkat våra sociala interaktioner. Exempelvis så gick det att se ett mönster i observationerna som gjordes på Kårhuset i Piteå att mobilbeteendet smittar. Det vill säga att om en person tog upp sin telefon så tog en annan person i samma sällskap upp sin telefon. Vi anser att de sociala representationerna enligt mobiltelefonen är ett beteende som utvecklas kollektivt. I exempelvis flera av fokusgrupperna togs det upp att om de lägger mobiltelefonerna med displayen ner så ses det enligt dem som ett sätt att visa den andra personen uppmärksamhet när de umgås. De tycker att det är ett respektfullt sätt att koppla bort sig från de sociala medierna. I vissa av våra observationer gick det att se en rutin att när de hade ätit upp sin lunch så tog de upp sina smartphones. De flesta som åt mat undvek telefonen vid måltiden vilket skulle kunna ses som ett kollektivt beteende. Det tyder på att beteendet utvecklas gemensamt, precis som teorin sociala representationer beskriver det.

Utifrån undersökningen som Ling (2007) gjorde ansågs det olämpligt att använda telefonen på en restaurang. I och med resultatet av våra observationer gällande mobilbeteendet finner vi att de sociala representationerna har skrivits kollektivt och att det har blivit okej att ta med telefonerna på en restaurang. Som våra fokusgrupper förklarade det så ligger mobiltelefonerna i en gråzon för vad som är okej och vad som inte är okej. Eftersom att alla sällskap i våra observationer under någon gång använde sina mobiltelefoner så verkar det vara ett okej beteende att använda dem vid tillfällen där det är till för att förtära mat. Chaib & Orfali, (1995) beskriver i boken sociala representationer att människors beteende alltid ligger i våra bakhuvud. Därför anser vi att personerna som fick vara deltagare i våra observationer finner det naturligt och passande att hålla på med telefonerna på kårhuset bland sällskap. Vilket också då bör vara de regler som skrivs kollektivt som Chaib & Orfali, (1995) förklarar i boken sociala representationer.

I våra fokusgrupper kom de flesta deltagarna fram till slutsatsen att en social situation inte behöver vara när två personer kollar varandra i ögonen. Utan en social situation kan även ske över de sociala medierna. Dimpleby och Burton (1997) beskriver däremot en social situation som ett möte eller en händelse där två personer möts ansikte mot ansikte. McCann (2013) som har listat upp bibelns sju dödssynder och kopplat de till mobilbeteende har kopplat högmod till att leva i sin egen mobilbubbla. I observationerna som vi utförde gick det att se hur personer kunde sitta i sina mobiltelefoner flera minuter i streck utan att reagera med omvärlden. Vissa personer kunde dessutom sitta i över tio minuter utan att reagera på det som hände runt omkring. I våra fokusgrupper svarade majoriteten att om de fokuserade om mellan sin mobiltelefon och en social situation så upplevde de att de hade missat någonting. Forskningsgruppen McCann (2013) kom också fram till slutsatsen att personer, åtminstone i Europa kände att telefonen distraherade dem, vilket är en slutsats som också kan dras i vår undersökning.

Larsson (2000) publicerade i sin undersökning att om tonåringar glömde sina telefoner hemma så kände de att de kunde missa någonting. Deltagarna i våra fokusgrupper diskuterade hur det var att glömma mobiltelefonen hemma och kom fram till att det var jobbigt och distraherande för att de inte var tillgängliga för omvärlden.

Vad som resulterade ur våra fokusgrupper var att mobiltelefonerna kunde användas för att underhålla sig exempelvis när en konversation var på väg mot sitt slut. Kanske kan det också ha varit i brist på annat att göra då mobilerna används för att ständigt kolla om folk socialiserat med dem. Något annat som kom fram i en utav våra fokusgrupper som alla var överens om var att det var avslappnande att veta att man inte missar ett samtal om mobiltelefonen är med.

Att mobilen används som ett verktyg var någonting som fastställdes i våra fokusgrupper. Dels som ett hjälpverktyg men också som ett hjälpmedel att umgås med varandra. Exempelvis att visa en bild för några av sina vänner. Det var repeterade gånger då observationerna visade mönster på detta beteende. De använde sina telefoner för att visa något, i vissa fall skickades mobilen runt i stora sällskap. Många skrattade åt de som syntes på telefonerna. Det här är även något som Larsson (2000) påpekade i sin undersökning. Var inte telefonen med så kände sig tonåringarna utanför. I vissa tillfällen syntes det på personer som deltog i våra observationer att sällskap som var aktiva med telefoner, att de som inte hade någon mobil i handen endast satt och tittade utåt utan någonting att göra och såg uttråkade ut.

Även i våra fokusgrupper diskuterades det att en dag utan mobiltelefon skulle bli mycket tråkigare och långsammare men att det går att klara sig utan den. En person i fokusgrupperna tryckte specifikt på detta påstående. Han sa att han kommer ihåg en gång när han glömde sin telefon hemma för flera år sen att det var väldigt jobbigt och påfrestande.

Multitasking var ett begrepp som våra fokusgrupper kunde störa sig på men ändå erkänna att de själva utövade. Detta beteende ställer sig Rosen (Delling, 2014) kritisk till. I våra observationer skedde det oräkneligt många gånger att personer satt med sina telefoner samtidigt som de deltog i konversationen som pågick runt omkring dem. Även i fokusgrupperna togs det upp att det var frustrerande att umgås med personer som multitaskar mycket. De märker ofta på dessa personer att de inte lyssnar och är dåliga på att göra flera saker samtidigt.

Slutdiskussion

Efter att ha genomfört denna forskning så har vi fått en djupare kunskap om mobilbeteende och börjat undra vad det egentligen betyder för vårt samhälle. Deltagarna som vi utförde fokusgrupperna på ställde sig kritiska till telefonen och de alla tyckte att den hade tagit över för stor del i deras liv. Dock kände de att de knappt skulle klara sig utan mobiltelefonen under en hel dag. De tyckte att det var svårt att hålla den ifrån sig och använde gärna sin smartphone i underhållningssyfte.

Att ringa från mobiltelefonen verkar inte vara den mest användbara funktionen när det kommer till studenternas mobilbeteende. Enligt fokusgrupperna var det inte den viktigaste applikationen och för att titta närmre på observationerna så var det sällan ett samtal ringdes. Att hålla kontakten med människor via telefonen verkade dock vara något som prioriterades högt.

De flesta verkade se sin mobiltelefon som en distraktion från omvärlden. Att fokusera om mellan sin mobiltelefon och en social situation var näst intill alla i fokusgrupperna överens om var en svårighet. Oftast missade de någonting ur samtalet. Det som också gick att se i observationerna var att ett samtal ofta ledde mot sitt slut om någon tog upp sin mobiltelefon.

Vad mobiltelefonen har tagit för plats i sociala miljöer är en svår fråga att svara på. Det här var en av de frågor då fokusgrupperna spretade som mest. Vissa deltagare menar att det är okej att hålla på med telefonen exempelvis när de umgås med andra medan vissa tyckte att det var respektlöst. Någonting som vi däremot kan säkerställa utifrån observationerna är att de smarta telefonerna har tagit stor plats i de sociala situationerna. I vissa fall hjälper de människor att umgås med varandra genom att visa saker på telefonerna och i vissa fall utesluter de andra människor då vissa personer hade en tendens att umgås mer med sin telefon än med sällskapet de befann sig i.

Eftersom att deltagarnas enda plats då de inte har mobiltelefonerna med sig är in i duschen, den pockar på din uppmärksamhet och du har svårt att hålla dig borta ifrån den så går det att se tendenser till ett beteende som är beroendeframkallande. Vi vill inte påstå att personerna är beroende av sina smarta telefoner men dock erkänner de att de håller på mycket med sina telefoner men att de inte riktigt ser det som något positivt.

I fokusgrupp 2 skämtade de om att beroende av mobiltelefoni var en sjukdom. Något de förmodligen inte har någon aning om är att folk har ringt till bland annat Kolmårdens behandlingshem för att de har ett beteende runt sina mobiltelefoner som inte går att stoppa. Behandlingshemmet har dessutom haft funderingar på att starta en behandling mot smarta telefoner för att det börjar bli ett problem i samhället.

Slutsats

Vi som författare av uppsatsen har själva börjat reflektera över vårt mobilbeteende och fått en mer kritisk syn på det. Tidigare så var det första vi gjorde när vi vaknade att kolla mobilen och så hade vi även mobilen med oss var vi än gick. Nu har vi gjort små men förhoppningsvis godartade ändringar vårt mobilbeteende.

Till exempel så är inte det första vi gör på morgonen att kolla mobilen, utan vi väntar med det någon timme för att inte matas av intryck utan istället låta hjärnan vakna och tänka själv. Vi tror inte att det går att bromsa den tekniska utvecklingen men om man ändrar små faktorer i sin relation till sin mobil så kan vi förhoppningsvis avnjuta en lunch med ett sällskap utan att maten hinner kallna tack vare Instagram eller att inte bli lyssnad på för att en Facebook-konversation är mer intresseväckande. Det är svårt att dra en konkret slutsats men vad som går att säga är att mobilbeteende kan vara beroendeframkallande och skulle kunna ses som ett missbruk om det hamnar i fel händer.

Vidare forskning

I denna forskning har vi undersökt studenters mobilbeteende i sociala situationer. Vi har lagt ner tio timmar på observationer och tre timmar på fokusgrupper vid tre olika tillfällen, en timme per gång.

Frågan är då hur den här typen av mobilbeteende påverkar oss. Låter vi som konsumenter tekniken styra över oss eller är detta bara en naturlig fas i den mänskliga utvecklingen? Skulle vi kunna säga stopp och vända om eller dras vi bara med i tekniken för att vi inte vet hur vi ska hantera den? Som Rosen (Delling, 2014) säger så är detta just det han varnar för. Han varnar för att vårt beteende kring mobiltelefoner måste förändras då nyfikenheten och ångestkänslor som kan fås om man inte kollar ett sms kan leda till ett slags beroende. För att få ett tydligare beslut anser vi att ytterligare forskning behövs. Hur ser framtiden ut? Är dagens studenter i en oroväckande situation och har de tendenser till att fastna i ett beroende med sina mobiltelefoner?

Eftersom Kolmårdens behandlingshem (Delling, 2014) funderar på att öppna en avdelning för personer som är beroende av sina smarta telefoner så vore det inte så konstigt ifall ett av framtidens beroende är just mobiltelefoner.

Vidare forskning av denna forskning skulle därför kunna vara vad som gör en person beroende av sina mobiltelefoner. Vad är det som gör att fingrarna inte kan hållas borta från den? Och varför anser åtminstone alla personer i våra fokusgrupper att det är jobbigt att glömma sina mobiltelefoner hemma? Varför är det stressande att veta att man kan missa någonting på telefonen men avslappnande att veta att man faktiskt inte missar någonting när telefonen är med?

För att bredda undersökningen hade det varit intressant att även fånga in material på annat håll. Att titta på hur materialer skulle se ut på en enkätundersökning till exempel.

Referenslista

Litterära källor:

Abd Al Karem, A. & Muqdisi, M. (2009) *Mobiltelefonens historia*.

Chaib, M., & Orfali, B. (1996) *Sociala Representationer*. Göteborg: Daidalos.

Dimbleby, R. & Burton, G (1997) *Oss emellan mellanmänsklig kommunikation*. Lund: Studentlitteratur.

Gillberg, G. (2014) *Uppmärksamhetssamhället*. Lund: Studentlitteratur AB.

Gripsrud, J. (2011) *Medie kultur Medie samhälle*. Göteborg: Daidalos.

Jenkins, H. (2012) *Konvergenskulturen*. Göteborg: Daidalos.

Winther, J. (1982) *Problemformulering, undersökning och rapport*. Lund: Bröderna Ekstrands tryckeri AB.

Wibeck, V. (2010) *Fokusgrupper*. Lund: Studentlitteratur.

Østbye, H., Knapskog, K., Helland, K. & Larsen, L. (2003) *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber AB.

Østerberg, D. (1995) *Émile Durkheims samhällsteori*. Göteborg: Daidalos.

Elektroniska källor:

Accenture. (2013) *Mobile Web Watch 2013: The New Persuaders*. Hämtad: 20140514 Länk: <http://www.accenture.com/SiteCollectionDocuments/PDF/Technology/accenture-mobile-web-watch-2013-survey-new-persuaders.pdf>

Arstad Djurberg, J. *Facebook är idag det största mediet i Sverige*. Hämtad 20140511. Länk: <http://it24.idg.se/2.2275/1.507577/facebook-ar-i-dag-det-storsta-mediet-i-sverige>

Bibloiteken.fi. *Sociala medier – vad är det?* Hämtad 20140511. Länk: <http://www.biblioteken.fi/sv-FI/informationssokning/sociala-medier/>

Buzzador. (2014) *Tv-reklam? Nä, då facebookar vi istället!* Hämtad 20140511. Länk: <http://www.mynewsdesk.com/se/buzzador/pressreleases/tv-reklam-nae-daa-facebookar-vi-istaellet-det-visar-nordens-stoersta-undersoekning-om-vaara-medievanor-986013>

Delling, H. (2013) *Larm: Mobilberoende ny folksjukdom*. Hämtad 20140512 Länk: http://www.svd.se/nyheter/inrikes/mobilberoende-en-ny-folksjukdom_8657304.svd

Delling, H. (2014) ”Skadlig vara ständigt uppkopplad” Hämtad: 20140513. Länk: http://www.svd.se/nyheter/inrikes/professor-skadligt-att-standigt-vara-uppkopplad_8669058.svd

Grahn,P. (2013) McCann: Vi är alla tonåringar. Hämtad 20140425. Länk: <http://news.cision.com/se/mccann/r/mccann--vi-ar-alla-tonaringar,c9376497>

Larsson, C. En mobiltelefon är inte bara en mobil telefon. Hämtad 20140509. Länk: <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/1372/1/CatrineLarssonIA7400.pdf>

Ling, R (2007) One can talk about common manners!”. Hämtad 20140509 Länk: http://richardling.com/papers/1997_One_can_talk_about_common_manners.pdf

McCann Truth Central. (2013) The truth about connected you. Hämtad 20140425. Länk: http://truthcentral.mccann.com/wp-content/uploads/2013/02/Truth_About_Connected_You.pdf

Mobilizera. *Så här ser utvecklingen kring smartphones ut*. Hämtad 20140511. Länk:
<http://www.mobilizera.se/blogg/sa-har-ser-utvecklingen-kring-smartphones-ut/>

Tekniska museet. (2011) *Telefonen*. Hämtad:20140509 Länk:
<http://www.tekniskamuseet.se/1/389.html>

Ryde, S. *Så populära är Facebook, Twitter och Instagram*. Hämtad 20140511. Länk:
<http://internetworld.idg.se/2.1006/1.530469/sa-populara-ar-facebook-twitter-och-instagram>

Telia. (2011) *Vad är en smartphone egentligen?* Hämtad 20140511. Länk:
<http://blogg.telia.se/smartarevardag/2011/09/28/vad-ar-en-smartphone-egentligen/>

Westlund. O Det mobilt uppkopplade svenskarna. Hämtad 20140504. Länk:
http://www.jmg.gu.se/digitalAssets/1316/1316431_453-466-oscar-westlund.pdf

Westlund.O En mobilt uppkopplad nyhetsgeneration? Hämtad:20140504. Länk:
http://www.gu.se/digitalAssets/1287/1287322_kapitel_34.pdf

Bilagor

Frågor till fokusgrupper

- Vad är det första ni tänker på om jag nämner mobilbeteende i sociala situationer.
- Berätta lite om eran användning och inställning till medietekniken ni äger.
- Om ni har telefonen med er, vad förvarar ni den då?
- Vilka 3 appar använder ni mest?
- Används mobilen som ett verktyg för någonting?
- Använder ni telefonen i underhållningssyfte?
- Vilken är den viktigaste funktionen på er telefonen?
- Beskriv känslan av när ni får ett meddelande/notis?
- Har ni någon gång känt att er smartphone distraherar er?
- Hur känner ni er när någon tar upp sin smartphone när ni umgås?
- Hur ställer ni er till att ta upp er smartphone när ni umgås med andra?
- Hur känner ni för att ständigt vara tillgängliga/online?
- Hur tycker ni att det påverkar erat vardagliga liv?
- Vilket är det viktigaste skälet för er att vara online?
- Hur skulle det kännas att vara utan telefonen en hel dag?
- Hur lång tid kan det gå tills ni saknar telefonen?
- När skulle ni sakna den som mest?
- När har du inte mobilen på dig?
- Är mobilen en slags trygghet?
- Vilka situationer kan mobilen kännas mest nödvändig?
- Kollar ni telefonen extra mycket vid något särskilt tillfälle?
- Hur tycker ni att det fungerar att fokusera om mellan en social situation och telefonen?
- Om ni tänker tillbaka på tiden då ni inte hade en smartphone, hur upplever ni skillnaderna till era nuvarande liv med en smartphone?
- Tror ni att medietekniken förändrar våra sociala relationer? På vilket sätt?
- Varför tror ni att mobilen tar så stor del i våra liv?